

A JOG ÚTVESZTŐJÉBEN – EKE SZAKMAI NAP

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése 2016. november 21-én a Dr. Szent-Iványi Sándor Unitárius Gyűjtemény Könyvtárában rendezte meg *A jog útvesztőjében, avagy hogyan legyünk naprakészek a könyvtárakat érintő törvények változásaiban* című szakmai napját. A rendezvényen több mint ötven könyvtáros és a témában érdekelt résztvevő jelent meg. A délelőtti során Ásványi Ilona köszöntője, majd dr. Kenyéri Katalin (EMMI Közgyűjteményi Főosztály) előadása hangzott el, délután pedig Gaálné Kalydy Dóra (általános főigazgató-helyettes, MTA KIK), dr. Keveházi Katalin (főigazgató, SZTE Klebelsberg Könyvtár), Fülöp Ágnes (főigazgató, KSH Könyvtár), valamint dr. Fodor Péter (főigazgató, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár) előadását hallgathatták meg a rendezvény résztvevői. A tanácskozást kerekasztal-beszélgetés zárta, melynek moderátora Baranya Péter volt.

Kenyéri Katalin előadásában elmondta: a jog alkotói arra törekszenek, hogy a szabályozást az érintettek ne útvesztőnek tekintsék, hanem lehetőség szerint inkább egy útvesztőből kivezető ösvénynek. A könyvtári törvény új szabályai két fő irányt jelöltek ki: *digitalizáció* és a szolgáltatások minősége. Előbbi kapcsán megtudhattuk, hogy a könyvtáraknak az általuk digitalizált dokumentumokat el kell küldeniük az OSZK-ba (30/2014 (IV. 10.) EMMI rendelet 11. § (2) b, c), a nemzeti könyvtárnak pedig törvényben rögzített feladata ezen dokumentumok hosszú távú archiválásának biztosítása (1997. évi CXL. tv. 61. § (5)) és jogszabályi keretek között történő szolgáltatása. Emellett további feladata a digitalizáció koordinálása és a könyvtárak által megküldött elektronikus dokumentumok nyilvántartásának vezetése. Felmerült a nemzeti könyvtár informatikai infrastruktúrájának kérdése, felkészültsége, ami alapja az elektronikus dokumentumok befogadásának. A kérdésre

a következő választ kaptuk: az OSZK helyzete mind anyagilag, mind pedig fizikailag (marad a várban) rendeződni látszik. Az elmondottakat kormányhatározatok is megerősítik. Folyamatban van a stratégiai fejlesztési terv elfogadása, döntés a felújításról és archivális raktár építéséről, valamint készül az informatikai fejlesztésről a szabályzás. A jövőbeli fejlesztések – reményesség szerint – lehetőséget adnak arra, hogy a nemzet könyvtára megbízhatóan eleget tegyen ezeknek a törvényi kötelezettségeknek (is). Ezután érkezünk el a nap másik, sok kérdést kiváltó témájához, a könyvtári dokumentumok elektronikus nyilvántartásához. Az új szabályozás szerint a könyvtári dokumentumok adatait (elsősorban) elektronikusan vezetett nyilvántartásban kell rögzíteni (1997. évi CXL. tv. 60/A. § (2)). Ennek háttéréről azonban egyelőre semmi konkrétumot nem tudni. Még nem ismert, hogy a nyilvántartás központi fejlesztés eredménye lesz-e, vagy az egyes könyvtáraknak maguknak kell megoldani a problémát. Sok helyen a nyilvántartás finanszírozásának kérdése is felmerül: mennyit és milyen forrásból? A másik nagy témakör a minőség kérdése volt. Itt kiemelt pontként említette Kenyéri Katalin azt a tényt, hogy a nyilvános könyvtár alapfeladatait, szolgáltatásait a könyvtári minőségirányítás szempontjait figyelembe véve szervezze. Erre született egy ajánlás „A könyvtári minőségirányítás bevezetésére” címmel, melynek fontos pontja az olvasói elégedettség mérése. Fodor Péter megjegyezte, ez utóbbi nagyon szükséges elem, ugyanis a jövő a felhasználó központú szolgáltató könyvtáráké.

Az ebédszünet után a különböző könyvtártípusokból érkezett kollégáktól hallhattunk rövid előadásokat, majd az előadók kerekasztal-beszélgetés formájában folytatódott tovább az eszmecsere. Terítékre került a könyvtáros életpálya kérdése – a továbbképzés és a finanszírozás fényében. Több könyvtár jelezte, hogy a to-

vábbképzéseknél nagy gondot jelent a központi forráshiány. Kenyéri Katalin felhívta a figyelmet arra, hogy a 2017-es költségvetési törvényben – beépített elemként – újra szerepel a szakmai továbbképzés támogatása. A képzéseknél, képzettségénél maradványmást is felemlítettek a kollégák: mindenképp szükséges-e a könyvtárosi végzettség a könyvtárasságához, hiszen számos helyen a jó működéshez más végzettségű szakemberekre is szükség van pl.: informatikusokra, marketingesekre, vagy az egyházi könyvtárak világában történészekre, teológusokra. Válaszadásra ismét Kenyéri Katalin jelentkezett, elmondta, hogy maga az intézmény döntheti el, hogy adott feladatokhoz, munkakörökhöz milyen végzettséget követel meg. Bizonyos esetben lehet ez valamely tudományterületen szerzett egyetemi végzettség, esetlegesen könyvtáros asszisztens, segédkönyvtáros képzéssel kiegészítve. A kerekasztal-beszélgetés másik nagy témája az elektronikus infrastruktúra fejlesztésének kérdése, a MOKKA-ODR helyzete volt, amiről megtudtuk, hogy tervek és pénz van, „csak” az engedélyeztetés, illetve a közbeszerzési eljárás bonyolítja az ügyet... de prioritás, hogy a MOKKA-t az OSZK-nak be kell fogadnia. A beszélgetés végén

Baranya Péter tette fel a kérdést: „Hol az egyházi könyvtárak helye a törvényi szabályozásokban?” Mire figyeljenek? Mi vonatkozik rájuk? Közgyűjtemény? Levéltár? Múzeum? Országos szakkönyvtár? Felsőoktatási könyvtár? Nyilvános könyvtár? A törvényi kötelezettségeket milyen finanszírozásból teljesítsék? Kenyéri Katalin felhívta a figyelmet, hogy a minisztérium szakfeladatok ellátására ad támogatást, illetve nyilvános könyvtárak esetén a fenntartó nyilatkozatban vállalja a könyvtár működtetését. A hallgatóság részéről elhangzott, hogy szükség lenne egy átláthatóbb elszámolásra, hogy a kiosztott források valóban a helyükre kerüljenek, hiszen az egyházaknál sok esetben utolsó helyen szerepel a közgyűjteményi feladatok ellátása.

A kerekasztal-beszélgetés után az érdeklődők Bérés-Muszka Ibolya vezetésével megtekinthették a gyűjtemény könyvtárát, és az unitárius templomot. Összességében elmondható, hogy hasznos és tartalmas eszmecsere volt vehettünk részt. Köszönet a szervezőknek!

*Mészáros Nelli
Evangélikus Hittudományi
Egyetem Könyvtára*

